

– результати розрахунку економічної ефективності виробництва органічного зерна кукурудзи з врахуванням викладених нормативів витрат ресурсів, продуктивності агроценозів та реалізаційної ціни продукції дозволяють зробити висновок, що застосування органічних технологій на вирощуванні цієї культури дозволяє досягти високого рівня економічної ефективності виробництва;

– органічне вирощування насіння сої за удобрення лише побічною продукцією та обприскування гуматом калію потребує збільшення виробничих витрат на 1 га посіву на 20 %, а за удобрення біомасою сидерату – на 30 % порівняно з аналогічним варіантом індустриальної технології;

– основними варіантами органічної технології вирощування соняшника передбачається удобрення біомасою сидератів та побічної продукції попередньої культури з обробленням посіву гуміновими препаратами. Застосування на добриво лише побічної продукції попередника може забезпечити формування урожайності яка перевищує природний фон родючості ґрунту лише на 2-3 ц/га. Наприклад, на чорноземі опідзоленому плановий рівень урожайності становить 1,8 т/га [1].

В умовах цінової ситуації на внутрішньому ринку станом на кінець 4-го кварталу 2016 р. нормативи виробничих витрат на 1 га посіву в різних варіантах органічних технологій вирощування зернових, зернобобових, круп'яних та олійних культур, залежно від застосовуваних систем органічного удобрення, становлять:

– за внесення підстилкового гною та побічної продукції попередника: кукурудза – 12861 грн;
– за внесення біомаси останнього укусу багаторічних трав: пшениця озима – 8441 грн, пшениця яра – 8961 грн, соняшник – 9033 грн;

– за внесення біомаси пожнивного сидерату родини капустяних та побічної продукції попередника: кукурудза – 8380 грн, пшениця озима – 8878 грн, жито озиме – 8590 грн, ячмінь ярий – 8371 грн, пшениця яра – 8605 грн, соя – 9258 грн, соняшник – 8741 грн;

– за внесення біомаси побічної продукції та підживлення гуматом калію: пшениця озима – 6818 грн, кукурудза – 7945 грн, жито – 7878 грн, ячмінь ярий – 7679 грн, пшениця яра – 7916 грн, соя – 8530 грн, соняшник – 8049 грн.

Перелік посилань:

1. Розробити методичні принципи формування організаційно-економічного механізму ефективного використання виробничих ресурсів в технологіях вирощування зернових та олійних культур за органічної системи землеробства : звіт про науково-дослідну роботу за 2016 р. / [під ред. Єкель Г. В.]. – К. – 2016. – С. 43.

РОЗВИТОК ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІМПЕРАТИВ ДЕРЖАВНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ

О.А. Єрмоленко, к.е.н., доцент

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Останніми роками розвиток аграрного сектора економіки характеризується стабільною позитивною динамікою зростання виробництва сільськогосподарської продукції. Однак дальший сталий розвиток галузі потребує якісних перетворень, націлених на підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва та гарантування продовольчої безпеки держави. Ці стратегічні завдання витікають із місії аграрного сектора економіки – стабільного забезпечення населення країни якісним, безпечним, доступним продовольством та активна участь у вирішенні світової проблеми голоду [1, с. 6].

Від моменту набуття Україною незалежності аграрний сектор економіки є стратегічним, про що свідчить низка державних стратегій і галузевих програм його розвитку. Нині в аграрному секторі економіки України розроблена Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр., яка формує план розвитку аграрного сектору України та сільських територій, побудована на чинних стратегічних документах, зокрема «Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» і Коаліційній Угоді тощо, визначає довгострокову концепцію розвитку сільського господарства і сільських територій. Як один із головних імперативів визначено розвиток органічного сільськогосподарського виробництва та ринку. Основною метою цього є розвиток органічного ринку в Україні через посилення конкурентоздатності, ефективно впроваджену і гармонізовану з ЄС нормативно-правову базу, підвищення рівня компетенції та покращення іміджу органічного сектору України для збільшення кількості продажів та покращення якості української органічної продукції на зовнішніх та внутрішньому ринках з метою задоволення зростаючого попиту на органічну продукцію [2, с. 82].

Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 р., схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.10.2013 р. № 806-р, також ставить за пріоритетне завдання сприяти розвитку органічного землеробства, насамперед в особистих селянських і середніх господарствах; забезпечення раціонального використання природних ресурсів, залучених до господарського процесу в аграрному секторі, шляхом впровадження системи моніторингу та контролю якості всіх земель сільськогосподарського призначення та обов'язкової агрохімічної паспортизації; створення умов для збереження, відтворення і підвищення родючості ґрунтів; регламентація розміщення у сівозмінах екологічно деструктивних культур відповідно до науково обґрунтованих норм; відновлення зрошувальних та меліоративних систем; стимулювання користувача (власника) землі до раціонального використання і охорони земель сільськогосподарського призначення [3].

У новітньому проекті Стратегії розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні на період до 2025 року пріоритетним завданням аграрної політики є розвиток органічного землеробства. Мотив цього – органічне сільське господарство є стратегічним перспективним світовим інноваційним напрямом, має значні потенційні вигоди для економіки та розвитку експортного потенціалу України [4, с. 94]. Цей висновок підтверджується й ґрунтовними дослідженнями вчених ННЦ «Інститут аграрної економіки», тому що стратегічні інтереси нашої держави полягають у забезпеченні впровадження системної політики екологізації аграрного сектору економіки в Україні, розширенні виробництва органічної продукції, індикатором чого є збільшення площ сільськогосподарських угідь, сертифікованих відповідно до органічних стандартів у 2020 р. – до 7 % [5, с. 9].

На виконання цих стратегічних завдань прийнято закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» від 03.09.2013 р. № 425-VII, затверджено Порядок ведення Реєстру виробників органічної продукції (сировини) (постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 р. № 505), ухвалені детальні правила виробництва органічної продукції (сировини) рослинного походження (постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2016 р. № 587), тваринного походження (постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 р. № 241), виробництва органічної продукції (сировини) бджільництва (постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 216) та органічних морських водоростей (постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 р. № 980). Федерацією органічного руху України також була розроблена концепція державної Програми розвитку органічного виробництва в Україні, ведеться постійний його моніторинг. Отже, розвиток органічного виробництва є стратегічним імперативом аграрної політики України, ключовим завданням розвитку аграрного сектора.

Перелік посилань:

1. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки (на період до 2020 року) : проект / Мінагрополітики та продовольства України. – К., 2012. – 17 с.
2. Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр. : проект / Мінагрополітики та продовольства України. – К., 2015. – 131 с.
3. Стратегія розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80>.
4. Стратегія розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні на період до 2025 року проект / Національна академія аграрних наук України. – К., 2016. – 131 с.
5. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / [за ред. Ю. О. Лупенка, В. Я. Месель-Веселяка]. – [2-е вид.]. – К. : ННЦ «ІАЕ», 2012. – 218 с.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КОНЦЕПЦІЇ SMART-ПРОМИСЛОВОСТІ

І.Ю. Єрфорт, к.е.н., доцент

Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

Л.О. Збаризська, к.е.н., с.н.с.

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

Сучасний етап розвитку світової промисловості характеризується переходом до комплексного використання автоматизованих і цифрових технологій у виробництві та організації, що знайшло відображення у концепції Smart-промисловості («інтелектуальна чи розумна промисловість»). Історично причинами інновацій у технологіях виробництва були перешкоди для зростання продуктивності і збої в існуючих ринкових структурах. Попередні етапи промислового розвитку пов'язують з трьома технологічними революціями: